

GUIA DOCENT DE CENTRES ISEACV
GUÍA DOCENTE DE CENTROS ISEACV
Curs /Curso
2020-2021

1 Dades d'identificació de l'assignatura <i>Datos de identificación de la asignatura</i>					
Nom de l'assignatura <i>Nombre de la asignatura</i>	Improvisació				
Crèdits ECTS <i>Créditos ECTS</i>	4	Curs <i>Curso</i>	3º	Semestre <i>Semestre</i>	Annual
Tipus de formació <i>Tipo de formación</i> bàsica, específica, optativa <i>básica, específica, optativa</i>	Específica	Idioma/es en que s'imparteix l'assignatura <i>Idioma/s en que se imparte la</i> <i>asignatura</i>			Valencià / Castellà
Matèria <i>Materia</i>	Improvisació				
Títol Superior <i>Título Superior</i>	Música				
Especialitat <i>Especialidad</i>	Interpretació				
Centre <i>Centro</i>	Conservatori Superior de Música Salvador Seguí				
Departament <i>Departamento</i>	Pedagogia				
Professorat <i>Profesorado</i>	Na Concepció Rodes i Rives M ^a Carmen Genovés				
e-mail <i>e-mail</i>	rodes_conriv@gva.es mcgencar@hotmail.com				

1.1 Objectius generals i contribució de l'assignatura al perfil professional de la titulació
Objetivos generales y contribución de la asignatura al perfil profesional de la titulación

Improvisació a partir d'elements musicals.
Aplicació de la improvisació a la pràctica de l'acompanyament i la interpretació, i incorporació de la mateixa a les tècniques d'estudi.

1.2 Coneixements previs

Conocimientos previos

Requisits previs, mínims o necessaris per a cursar l'assignatura. Coneixements recomanats i/o relació amb altres assignatures de la mateixa titulació
Requisitos previos, mínimos o necesarios para cursar la asignatura. Conocimientos recomendados y/o relación con otras asignaturas de la misma titulación

- Requisit acadèmic obligatori: prova d'accés al grau.
- Requisit acadèmic molt recomanable: coneixements previs de piano.
- Assignatures que ha de cursar al mateix temps: les que correspongui en el currículum de tercer curs del grau.
- Assignatures que ha de cursar amb posterioritat: les que correspongui en el currículum de quart curs del grau.

2 Competències de l'assignatura

Competencias de la asignatura

Les competències venen establides en els plans d'estudis publicats en la corresponent orde de 2 de novembre de 2011. Es convenient detallar el grau de contribució de l'assignatura a l'adquisició i desenvolupament de cada competència (molt, prou, un poc, poc)
Las competencias vienen establecidas en los planes de estudios publicados en la correspondiente orden de 2 de noviembre de 2011. Es conveniente detallar el grado de contribución de la asignatura a la adquisición y desarrollo de cada competencia (mucho, bastante, algo, poco)

Competències instrumentals, interpersonal i sistèmiques

*CT 1 Organitzar i planificar el treball de forma eficient i motivadora.

*CT 2 Recollir informació significativa, analitzar-la, sintetitzar-la i gestionar-la adequadament.

*CT 3 Solucionar problemes i prendre decisions que responguin als objectius del treball que es realitza.

*CT 6 Realitzar autocrítica cap al propi acompliment professional i interpersonal. *CT 7 Utilitzar les habilitats comunicatives i la crítica constructiva en el treball en equip.

*CT 11 Desenvolupar en la pràctica laboral una ètica professional basada en l'apreciació i sensibilitat estètica, mediambiental i cap a la diversitat.

*CT 13 Buscar l'excel·lència i la qualitat en la seva activitat professional.

*CG 1 Conèixer els principis teòrics de la música i haver desenvolupat adequadament aptituds per al reconeixement, la comprensió i la memorització del material musical.

*CG 2 Mostrar aptituds adequades per a la lectura, improvisació, creació i recreació musical.

*CG 4 Reconèixer materials musicals gràcies al desenvolupament de la capacitat auditiva i saber aplicar aquesta capacitat a la seva pràctica professional.

*CG 7 Demostrar capacitat per interactuar musicalment en diferents tipus de projectes musicals participatius.

*CG 11 Estar familiaritzat amb un repertori ampli i actualitzat, centrat en la seva especialitat, però obert a altres tradicions. Reconèixer els trets estilístics que caracteritzen a aquest repertori i poder descriure'ls de forma clara i completa.

*CG 13 Conèixer els fonaments i l'estructura del llenguatge musical i saber aplicar-los en la pràctica interpretativa, creativa, de recerca o pedagògica.

*CG 21 Crear i donar forma als seus propis conceptes artístics havent desenvolupat la capacitat d'expressar-se a través d'ells a partir de tècniques i recursos assimilats

Competències específiques: coneixements, habilitats i actituds

CE 7 Desenvolupar aptituds per a la lectura i improvisació sobre material musical.

3 Resultats d'aprenentatge <i>Resultados de aprendizaje</i>	
RESULTATS D'APRENTATGE <i>RESULTADOS DE APRENDIZAJE</i>	COMPETÈNCIES RELACIONADES <i>COMPETENCIAS RELACIONADAS</i>
1. Conèixer diferents sistemes de xifrat i la seva aplicació pràctica (tradicional, americà i jazz). 2. Interpretar un baix xifrat, desenvolupant un acompanyament sobre ell. 3. Reconèixer diverses estructures melòdiques i harmòniques a través de l'anàlisi. 4. Elaborar acompanyaments de diferents tipus i estils sobre estructures harmòniques donades. 5. Improvisar melodies sobre estructures harmòniques donades. 6. Acompanyar melodies donades. 7. Realitzar improvisacions en diferents llenguatges: tonal, jazz. 8. Transportar una partitura donada. 9. Repentitzar una partitura donada.	CT1, CT2, CT3, CT6, CT7, CT11, CT13 CG1, CG2, CG4, CG7, CG11, CG13, CG21, CG22 CE7

Nota important: Les competències estan expressades en un sentit genèric pel que és necessari incloure en la guia docent els resultats d'aprenentatge. Aquests resultats constitueixen una concreció d'una o diverses competències, fent explícit el grau de domini o acompliment que ha d'adquirir l'alumnat i contenen en la seua formulació el criteri amb el qual van a ser avaluades. Els resultats d'aprenentatge evidencien allò que l'alumnat serà capaç de demostrar en finalitzar l'assignatura o matèria i reflecteixen, així mateix, el grau d'adquisició de la competència o conjunt de competències.

Nota importante: Las competencias están expresadas en un sentido genérico por lo que es necesario incluir en la guía docente los resultados de aprendizaje. Estos resultados constituyen una concreción de una o varias competencias, haciendo explícito el grado de dominio o desempeño que debe adquirir el alumnado y contienen en su formulación el criterio con el que van a ser evaluadas. Los resultados de aprendizaje evidencian aquello que el alumnado será capaz de demostrar al finalizar la asignatura o materia y reflejan, asimismo, el grado de adquisición de la competencia o conjunto de competencias.

4 Continguts de l'assignatura i organització temporal de l'aprenentatge
Contenidos de la asignatura y organización temporal del aprendizaje

Descripció per blocs de contingut, unitats didàctiques, temes, ...
Descripción por bloques de contenido, unidades didácticas, temas, ...

Planificació temporal
Planificación temporal

<p>1. Conèixer diferents sistemes de xifrat i la seva aplicació pràctica (tradicional, americà i jazz).</p> <p>2. Interpretar un baix xifrat, desenvolupant un acompanyament sobre ell.</p> <p>3. Reconèixer diverses estructures melòdiques i harmòniques a través de l'anàlisi.</p> <p>4. Elaborar acompanyaments de diferents tipus i estils sobre estructures harmòniques donades.</p> <p>5. Improvisar melodies sobre estructures harmòniques donades.</p> <p>6. Acompanyar melodies donades.</p> <p>7. Realitzar improvisacions en diferents llenguatges: tonal, jazz.</p> <p>8. Transportar una partitura donada.</p> <p>9. Repentitzar una partitura donada.</p> <p>4.1. Cadències bàsiques en tonalitats majors i menors, i les seves variants.</p> <p>4.1.1. Cadència autèntica o perfecta. 4.1.2. Cadència plagal. 4.1.3. Cadència trencada.</p> <p>4.2. Estructures harmòniques. 4.2.1. Estructures harmòniques bàsiques. Variants de les mateixes. 4.2.1. a. Amb graus tonals. 4.2.1. b. Sèries de setenes diatòniques en estructures completes. 4.2.1.c. Frases binàries en estructures senzilles. 4.2.2. Estructures harmòniques avançades. Variants de les mateixes. 4.2.2.a. Sèries de setenes modulants en estructures completes. 4.2.2.b. Integració de dominants secundàries en processos harmònics. 4.2.2.c. Frases ternàries i quaternàries en estructures avançades. 4.2.2.d. Creació d'estructures pròpies</p> <p>4.3. Patrons d'acompanyament. 4.3.1. Fórmules placades bàsiques. 4.3.2. Patrons d'harmonia dissolta: arpegios d'anada i/o volta en posicions fixes. 4.3.3. Diferents arrencades en patrons dissolts amb arpegis. 4.3.4. Fórmules placades desenvolupades. 4.3.5. Desplegament de concordes en *arpegios ascendents i descendents. 4.3.6. Notes dobles en l'acompanyament. 4.3.7. Patrons autosuficients: contorn melòdic, moviment contrari, integració de la melodia en el propi acompanyament, arpeggiats amb ambdues mans. 4.3.8. Baix d'Alberti en mà esquerra o dreta. 4.3.9. Combinació de baix i harmonia en mà esquerra.</p> <p>4.4. Transposicions més usals.</p> <p>4.5. Baix xifrat. Repàs de conceptes harmònics i aplicació dels mateixos a exercicis amb dificultat progressiva. 4.5.1. Acords tríades i primera inversió. 4.5.2. Acords de quatre sons: setenes de dominant, de sensible, disminuïda i diatòniques. 4.5.3. Tipus de concordes de quarta i sisena. 4.5.4. Sèries de setena diatòniques. 4.5.5. Canvis de posició en els concordes. 4.5.6. Sèries de sisenes. 4.5.7. Retards.</p> <p>4.6. Blues. 4.6.1. Escala de blues: blue notes. 4.6.2. Esquema del blues. 4.6.2.a. Amb cadència plagal. 4.6.2.b. Amb cadència perfecta.</p> <p>4.7. Estructures harmòniques avançades. Variants de les mateixes. 4.7.1.a. Sèries de setenes modulants en estructures completes. 4.7.1.b. Integració de dominants secundàries en processos harmònics. 4.7.1.c. Frases ternàries i quaternàries en estructures avançades. 4.7.1.d. Creació d'estructures pròpies.</p> <p>4.8. Repentització</p> <p>4.9.1. Jazz bàsic. 4.9.1.a. Estudi de les escales més usals. Notació d'acords: xifrat americà. Lectura improvisada d'acords. 4.9.1.b. Pràctica bàsica de ritmes senzills del jazz. Aplicació de cèl·lules harmòniques senzilles. Aplicació de standards amb patrons bàsics. Ritmes americans: ragtime, jazz-vals, swing. Ritmes llatins: cha-cha-chá, bolero, cumbia, calypso. 4.9.c. Pràctica de baix harmònic i walking-bass. 4.9.1.d. Iniciació a la pràctica del stride i el comping-jazz. 4.9.1.i. Iniciació a la improvisació melòdica en el jazz: amb patrons senzills. Creació de motius sobre escala de blues, soldadures.</p>	<p>CT1, CT2, CT3, CT6, CT7, CT11, CT13</p> <p>CG1, CG2, CG4, CG7, CG11, CG13, CG21, CG22</p> <p>CE7</p> <p>1. Estructures harmòniques bàsiques. (octubre)</p> <p>2. Desenvolupament d'estructures harmòniques i creació de frases de quatre i vuit compassos. (octubre-novembre)</p> <p>3. Patrons d'acompanyament bàsic. (novembre-decembre)</p> <p>4. Transposició. (desembre-gener)</p> <p>5. Baix xifrat bàsic. (gener-febrer)</p> <p>6. Blues. (febrer)</p> <p>7. Progressions harmòniques i modulacions. (febrer-març)</p> <p>8. Repentització. (març)</p> <p>9. Jazz: conceptes bàsics. (abril)</p> <p>10. Acompanyament de melodies (maig)</p>
--	--

5 Activitats formatives

Actividades formativas

5.1 Activitats de treball presencials

Actividades de trabajo presenciales

ACTIVITATS <i>ACTIVIDADES</i>	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge <i>Metodología de enseñanza-aprendizaje</i>	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge <i>Relación con los Resultados de Aprendizaje</i>	Volum treball (en nº hores o ECTS) <i>Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)</i>
Classe presencial <i>Clase presencial</i>	<p>Exposició de continguts per part del professor o en seminaris, anàlisi de competències, explicació i demostració de capacitats, habilitats i coneixements en l'aula.</p> <p><i>Exposición de contenidos por parte del profesor o en seminarios, análisis de competencias, explicación y demostración de capacidades, habilidades y conocimientos en el aula.</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Conèixer diferents sistemes de xifrat i la seva aplicació pràctica (tradicional, americà i jazz). 2. Interpretar un baix xifrat, desenvolupant un acompanyament sobre ell. 3. Reconèixer diverses estructures melòdiques i harmòniques a través de l'anàlisi. 4. Elaborar acompanyaments de diferents tipus i estils sobre estructures harmòniques donades. 5. Improvisar melodies sobre estructures harmòniques donades. 6. Acompanyar melodies donades. 7. Realitzar improvisacions en diferents llenguatges: tonal, jazz. 8. Transportar una partitura donada. 9. Repentitzar una partitura donada. 	20

<p>Classes pràctiques <i>Clases prácticas</i></p>	<p>Sessions de treball en grup supervisades pel professor. Estudi de casos, projectes, tallers, problemes, estudi de camp, aula d'informàtica, laboratori, visites a exposicions/concerts/representacions/ audicions..., cerca de dades, biblioteques, en Internet, etc. Construcció significativa del coneixement a través de la interacció i activitat de l'alumne.</p> <p><i>Sesiones de trabajo grupal en grupos supervisadas por el profesor. Estudio de casos, proyectos, talleres, problemas, estudio de campo, aula de informática, laboratorio, visitas a exposiciones/conciertos/representaciones/audiciones..., búsqueda de datos, bibliotecas, en Internet, etc.</i></p> <p><i>Construcción significativa del conocimiento a través de la interacción y actividad del alumno.</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Conèixer diferents sistemes de xifrat i la seva aplicació pràctica (tradicional, americà i jazz). 2. Interpretar un baix xifrat, desenvolupant un acompanyament sobre ell. 3. Reconèixer diverses estructures melòdiques i harmòniques a través de l'anàlisi. 4. Elaborar acompanyaments de diferents tipus i estils sobre estructures harmòniques donades. 5. Improvisar melodies sobre estructures harmòniques donades. 6. Acompanyar melodies donades. 7. Realitzar improvisacions en diferents llenguatges: tonal, jazz. 8. Transportar una partitura donada. 9. Repentitzar una partitura donada. 	<p>20</p>
<p>Exposició treball en grup <i>Exposición trabajo en grupo</i></p>	<p>Aplicació de coneixements interdisciplinaris. <i>Aplicación de conocimientos interdisciplinares.</i></p>	<p>Realitzar un treball de síntesi de la matèria treballada en el curs i reforçar allò que sigui necessari.</p>	<p>5</p>
<p>Tutoria <i>Tutoría</i></p>	<p>Atenció personalitzada i en grup reduït. Període d'instrucció i/o orientació realitzat per un tutor/a amb l'objectiu de revisar i discutir els materials i temes presentats en les classes, seminaris, tallers, lectures, realització de treballs, projectes, etc.</p> <p><i>Atención personalizada y en pequeño grupo. Periodo de instrucción y/o orientación realizado por un tutor/a con el objetivo de revisar y discutir los materiales y temas presentados en las clases, seminarios, talleres, lecturas, realización de trabajos, proyectos, etc.</i></p>	<p>Ajuda o orientació a l'alumne. Assessoria respecte als estudis. Facilitació de fonts bibliogràfiques i documentals. Assessorament a treballs de la assignatura. Revisió d'exàmens.</p>	<p>1</p>

Avaluació <i>Evaluación</i>	<p>Conjunt de proves (audicions, orals i/o escrites) empleades en l'avaluació inicial, formativa o additiva de l'alumne.</p> <p><i>Conjunto de pruebas (audiciones, orales y/o escritas) empleadas en la evaluación inicial, formativa o aditiva del alumno.</i></p>	Valorar el grau de compliment dels objectius educatius	2
		SUBTOTAL	48

5.2 Activitats de treball autònom <i>Actividades de trabajo autónomo</i>			
ACTIVITATS <i>ACTIVIDADES</i>	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge <i>Metodología de enseñanza-aprendizaje</i>	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge <i>Relación con los Resultados de Aprendizaje</i>	Volum treball (en nº hores o ECTS) <i>Volumen trabajo</i> (en nº horas o ECTS)
Treball autònom <i>Trabajo autónomo</i>	<p>Estudi de l'alumne/a: preparació i pràctica individual de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït.</p> <p><i>Estudio del alumno/a: preparación y práctica individual de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias,... para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo.</i></p>		18
Estudi pràctic <i>Estudio práctico</i>	<p>Preparació en grup de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït.</p> <p><i>Preparación en grupo de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias,... para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo.</i></p>		30
Activitats complementàries <i>Actividades complementarias</i>	<p>Preparació i assistència a activitats complementàries com tallers, exposicions, concerts, representacions, congressos, conferències,...</p> <p><i>Preparación y asistencia a actividades complementarias como talleres, exposiciones, conciertos, representaciones, congresos, conferencias,...</i></p>		4
		SUBTOTAL	52
		TOTAL	100

6 Sistema d'avaluació i qualificació

Sistema de evaluación y calificación

6. Instruments d'avaluació

1 Instrumentos de evaluación

Proves escrites (proves objectives, de desenvolupament, mapes conceptuals,...), exposició oral, treballs dirigits, projectes, tallers, estudis de cas, quaderns d'observació, portafolio,...

Pruebas escritas (pruebas objetivas, de desarrollo, mapas conceptuales,...), exposición oral, trabajos dirigidos, proyectos, talleres, estudios de caso, cuadernos de observación, portafolio,...

INSTRUMENT D'AVALUACIÓ <i>INSTRUMENTO DE EVALUACIÓN</i>	Resultats d'Aprenentatge avaluats <i>Resultados de Aprendizaje evaluados</i>	Percentatge atorgat (%) <i>Porcentaje otorgado (%)</i>
Instruments de l'orquestra simfònica	Improvisació sobre un esquema harmònic	60%
	Repentització i transposició	40%

6.2 Criteris d'avaluació i dates d'entrega

Criterios de evaluación y fechas de entrega

- V.1.1. Ser capaç d'improvisar cadències i estructures harmòniques senzilles, amb les seves variants, en tonalitats fins a 3 alteracions en armadura.
- V.1.2. Aplicar patrons d'acompanyament senzills a estructures harmòniques donades.
- V.1.3. Repentització de baix continu amb encadenaments harmònics senzills.
- V.1.4. Ser capaç d'analitzar una melodia senzilla i repentitzar el seu acompanyament amb patrons bàsics.
- V.1.5. Ser capaç d'improvisar melodies basades en motius senzills, sobre estructures harmòniques bàsiques.
- V.1.6. Ser capaç de repentitzar una partitura donada.
- V.1.7. Ser capaç de transportar una partitura donada.

Les tècniques emprades per avaluar seran les següents:

- T.1. Examen pràctic.
- T.2. Cas.
- T.3. Observació

6.3 **Sistemes de recuperació**
Sistemas de recuperación

Per a l'alumnat que ha suspès o no ha seguit el desenvolupament normal de les classes – criteris i dates d'entrega)
Para el alumnado que ha suspendido o no ha seguido el desarrollo normal de las clases – criterios y fechas de entrega)

Realitzar un treball de síntesi de la matèria treballada en el curs i reforçar allò que sigui necessari.

Examen en les dates previstes al calendari del curs.

7 Bibliografia

Bibliografía

Molina, Emilio, *Improvisación y Acompañamiento, vol. 2*. Madrid, "En clave creativa", 2009.

Hancock, Gerre, *Improvising: How to Master the Art*. New York, OxfordUniversity Press, 1994.

Ledbetter, David, *Continuo playing according to Händel. His figured bass exercises*, New York, Oxford University Press, 1990.

Christensen, J. B, *Die Grundlagen des Generalbaßspiels im 18. Jahrhundert*, Kassel, Bärenreiter, 1992.

VVAA: *The Real Book of Jazz, 2 vols*. European Pocket Edition.

Levine, Mark, *The Jazz Piano Book*. Petaluma, Sher Music Co. 1989.